

Korkein hallinto-oikeus
PL 180 / Fabianinkatu 15
00131 HELSINKI
korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi

Viite:
Vastaselityspyyntö 2.7.2018 asiassa 1095/1/18

Asia:
Vastaselitys liittyen Helsingin kaupungin 29.6.2018 antamaan selitykseen

VASTASELITYKSEN ANTAJA

Malmin lentoaseman ystävät ry
Helsinki-Malmin lentoasema
00700 Helsinki
info@malmiairport.fi

Yhteyshenkilö
puheenjohtaja Timo Hyvönen
puh. 050 3748371, puheenjohtaja@malmiairport.fi

VALITUKSENALAINEN PÄÄTÖS

Helsingin hallinto-oikeuden 5.2.2018 tekemä päätös (18/0049/5) koskien Helsingin yleiskaavan hyväksymisestä (Helsingin kaupunginvaltuusto 18/2016, § 272) tehtyjä valituksia.

TARKOITUKSEN MUKAISUUSPERUSTE

Helsingin kaupunki on pyytänyt korkeinta hallinto-oikeutta jättämään tutkimatta valitukset siltä osin kuin ne kohdistuvat päätöksen tarkoituksenmukaisuuteen.

Vaade ei koske valitustamme. Valituksemme on kaikilta osiltaan laillisuusperusteinen.

KARL HENRIK KVIKANTIN VALITUKSEN KÄSITTELY

Helsingin kaupunki viittaa selityksessään Karl-Henrik Kvikantin valitukseen annettuun vastineeseen valituksemme osalta.

Viittaus 24.5.2017 hyväksytyyn 4. vaihemaakuntakaavaan.

Helsingin kaupungin selityksessä viitataan 24.5.2017 hyväksytyssä 4. vaihemaakuntakaavassa määrättyyn tiivistettävän alueen kehittämismerkintään.

Helsingin kaupungin yleiskaava hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 26.10.2016. Viitattu vaihemaakuntakaava hyväksyttiin maakuntavaltuustossa yleiskaavapäätöksen jälkeen. Vaihemaakuntakaavasta on valitettu hallinto-oikeuteen samoin perustein kuin valituksessamme on valitettu Helsingin kaupungin yleiskaavasta. Viitattu vaihemaakuntakaava ei ole siten lainvoimainen.

Viittauksella ei ole oikeudellista merkitystä käsiteltävän asian kohdalta muutoin kuin siten, että se osoittaa kaavan ja sen vuorovaikutuksen laittomuuden. Kaavoituksen ja sen vuorovaikutuksen tulee perustua maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti voimassa oleviin päätöksiin.

Peruste, jonka mukaan vuonna 13.12.2012 päivätyllä osallistumis- ja arviointisuunnitelmalla aloitettu yleiskaavaprosessi perustuisi 24.5.2017 päätökseen, on kestämaton. Tällainen perustelu käytännössä todentaa valituksemme siltä osin kuin valituksessa on käsitelty vuorovaikutuksen toteutumattomuutta. Vuoden 2017 päätöstä koskien ei ole voinut olla maankäyttö- ja rakennuslain mukaista vuorovaikutusta yleiskaavaprosessin aikana.

Viittaus kaavarungon kulttuurisuojelun laajuuteen

Helsingin kaupunki toteaa, että lentokenttärakennusten alue on osoitettu kaavarungossa palvelujen ja hallinnon alueeksi (P/SR), jolla olevat rakennukset, lentoasemarakennus ja lentokonehalli suojellaan.

Helsingin kaupungin kaavarungossa on annetun selityksen perusteella määrätty purettavaksi lentokentän RKY-alueen ennen vuotta 1950 valmistuneet muut rakennukset Museoviraston Malmin lentokentän rakennussuojeluasiassa (UUDELY/6622/2015) antaman lausunnon 25.9.2017 vastaisesti. Tällainen päätös olisi korkeimman hallinto-oikeuden aiemman purkulupakäytännön perusteella laiton. Kaavarunkopäätöksestä ei ole ollut maankäyttö- ja rakennuslain vuorovaikutusperiaatteen mukaista valitusmahdollisuutta. Kaavarunko on asemakaavaa yleispiirteisempi ja yleiskaavaa yksityiskohtaisempi ohjeellinen maankäyttösuunnitelma, jolla ei ole oikeusvaikutuksia.

Helsingin kaupungin selitys tukee tältä osin sitä, mitä valituksessamme on todettu kulttuuriympäristöjen yhdenvertaisen kohtelun toteutumattomuudesta hallinto-oikeuden päätöksessä.

Viittaus siihen, ettei korvaavan ratkaisun puute rajoita kaupungin toimivaltaa päättää alueelleen laadittavasta kaavasta

Helsingin kaupunki viittaa selityksessään yhtäällä siihen, että lentotoiminnan lakkauttamisesta on tehty tarvittavat päätökset ja toisaalla siihen, ettei päätöksiä ole kuitenkaan tehty loppuun saakka.

Tällainen perusteiden käsittely on ristiriitaista ja tukee valituskohtiamme liittyen rajanylitysasetuskeeseen, voimassa olevaan ympäristölupaan ja voimassa olevaan lentopaikan pitolupaan. Jos valtion olisi katsottu haluavan lopettaa siviililentotoiminta sitovalla tavalla kokonaisuudessaan, valtio olisi voinut toimeenpanna päätöksiään näiltä osin.

Valtioneuvoston päätös, jonka perusteella se siirtää omat toimintonsa pois alueelta, on eri asia kuin päätös lentotoiminnan lakkauttamisesta. Valtio ei ole päättänyt siviililentotoiminnan lakkauttamisesta. "Julkisen talouden suunnitelma 2015-2018" on oikeushierarkiassa lakia, asetusta, myönnettyä lentopaikan pitolupaa tai myönnettyä ympäristölupaa alempiarvoinen päätös.

Jos korkeimman hallinto-oikeuden tulevassa päätöksessä katsotaan, että voimassa olevan ympäristöluvan suoja toiminnan jatkuvuudelle voi lakata hyväksytyyn "julkisen talouden suunnitelmaan" perustuen, tällaisella päätöksellä on merkittävä ja pysyvä oikeusvaikutus kaikkien ympäristöluvan haltijoiden oikeuksiin.

Asiassa tulee huomioida, ettei valtioneuvosto ole lähtenyt toimeenpanemaan väitettyä julkisen talouden suunnitelman päätöstä sillä tavoin kuin Helsingin kaupunki esittää. Valtio olisi voinut jättää rajanylityspaikan statuksen vahvistamatta ja lentopaikan pitoluvan myöntämättä. Mikään valtion julkisen talouden suunnitelman hyväksymisen jälkeisissä toimissa ei viittaa siihen, että viitatus päätökset olisivat Helsingin kaupungin esittämällä tavalla sitovia.

Oikeuskansleri on päätöksensä OKV/1898/1/2014 / 23.9.2015 yhteydessä moittinut menettelyä, jossa kaavoituksen osalta sitovaksi tulkittavissa olevia päätöksiä tehdään ilman maankäyttö- ja rakennuslain mukaista vuorovaikutusmenettelyä.

Helsingin kaupungin antama selitys tukee valituskohtaamme, jonka mukaan hallinto-oikeus on päätöksessään tulkinnut virheellisesti lentotoiminnan päättyneen.

VALITUKSEMME KÄSITTELY

Helsingin kaupunki katsoo voivansa päättää asian vastoin rajanylityslaissa säädettyä ja rajanylitysasetuksessa annettua sillä perusteella, ettei näitä ole merkitty riittävästi maakuntakaavaan. Kaupunki kuitenkin myöntää tienneensä, että päätöstä hyväksyttäessä voimassa olleessa maakuntakaavassa alue on ollut ensisijaisesti liikennealue.

Helsingin kaupungin peruste, jonka mukaan jonkin asian puuttuminen maakuntakaavasta luo oikeuden toimia asiassa lainvastaisesti muita lakeja ohittaen ja toimivalta ylittäen, on oikeudellisesti kestämätön ja erittäin huolestuttava.

VALITUKSEMME KÄSITTELEMÄTTÖMYYS

Helsingin kaupungin selityksessä jätetään useat laillisuusperusteiset ja kattavasti käsitellyt valituskohtamme huomiotta. Selityksessä kiistetään osa valitusperusteista yleisluontoisesti, mutta kiistämistä ei perustella siten, että näiden valituskohtiemme osalta voitaisiin tehdä objektiivista oikeudellista arviota Helsingin kaupungin yleiskaavapäätöksen laillisuutta ja siten hallinto-oikeuden päätöksen oikeellisuutta puoltavalla tavalla.

Perustellusti käsittelemättä ovat valituskohtamme

- Kaavan osittainen kumoaminen ja toteutettavuus kaupunkibulevardien kumoamisen jälkeen
- Kaavan osittainen kumoaminen rikkoo maankäyttö- ja rakennuslain mukaista vuorovaikutusperiaatetta
- Kaupungin toimivalta lakkauttaa lentotoiminnan edellytykset
- Liikenteen ja lentokoulutuksen toimintaedellytysten lakkauttamisen vaikutusten selvittämisen puutteet
- Hallinto-oikeuden päätöksen perustelut ovat ristiriidassa oikeuskanslerin päätöksen perusteluiden kanssa
- Yhdenvertaisuus ja hallinto-oikeuden perusteluiden objektiivisuus liittyen liikennevaikutusten oikeudelliseen arviointiin
- Yhdenvertaisuus ja hallinto-oikeuden perusteluiden objektiivisuus liittyen kulttuuriympäristöarvojen oikeudelliseen arviointiin
- Yhdenvertaisuus ja hallinto-oikeuden perusteluiden objektiivisuus liittyen maakuntakaavan ohjausvaikutukseen
- Direktiivillä suojeltujen lajien selvitysten ajallinen valmistuminen kaavan nähtävillä olon jälkeen
- Liito-oravan elinalueen oikeudellinen arviointi
- Heinäkurppaselvitykseen liittyvä oikeudellinen arviointi
- Malmin lentokentän lepakkoselvityksiin liittyvä oikeudellinen arviointi
- Malmin lentokentän rakentamisen Longinojan meritaimeneen ja Vantaanjoen vuollejokisimpukkaan liittyvä oikeudellinen arviointi
- Malmin lentokentän niittybiotyyppeihin ja lajistoon liittyvä oikeudellinen arviointi

Katsomme käsittelemättömät asiat siten riidattomaksi. Katsomme, ettei Helsingin kaupungilla ole ollut perusteita, joilla se olisi voinut kumota sen mitä valituksessamme viitatussa oikeuskäytännössä on katsottu aiemmin laittomaksi.

Jos korkeimman hallinto-oikeuden tulevassa päätöksessä lähdetään perustelemaan Helsingin hallinto-oikeuden päätöksen oikeellisuutta Helsingin kaupungin päätöstä tukevalla tavalla ilman, että Helsingin kaupunki on perusteeseen nimenomaisesti vedonnut, katsomme tällaisen menettelyn Euroopan ihmisoikeussopimuksen vastaiseksi syrjinnäksi. Vaikka väittämistaakaa ei sovelleta hallintoprosessiin siviiliprosessiin verrattavalla sitovuudella, katsomme väittämistaakan toteutuvan

yhdenvertaisuusperiaatteen, objektiviteettiperiaatteen sekä perustuslain 21 §:n edellyttämän oikeusturvan kautta. Oikeusturva ei voi toteutua, jos kuulemisperiaate ei toteudu tällaisen mahdollisen uuden perustelun osalta. Väittämistaakkaa ja riidattomuutta tulee tulkita Helsingin kaupungin käsittelemättömien valituskohtien osalta perusoikeusmyönteisesti.

Edellä mainitut käsittelemättömät valituskohdat on katsottu valituslupahakemukseemme annetun päätöksen 30.5.2018 (taltio 2582) yhteydessä täysimääräisesti käsiteltäviksi asian kannalta relevanteiksi oikeustositseikoiksi.

Yhdenvertaisuusperiaate, aiempi oikeuskäytäntö ja väittämistaakka huomioiden hallinto-oikeuden päätös tulee näiden perusteiden osalta kumota.

Helsingissä 10.8.2018

Malmin lentoaseman ystävät ry
Timo Hyvönen, puheenjohtaja